

Ministerie van Financiën
t.a.v. minister J.R.V.A. Dijsselbloem

via
<https://www.internetconsultatie.nl/herzieningwft>

Utrecht, 27 februari 2017

Ref.nr: 037.2017/JCMdK-KS

Betreft: Reactie op herziening van de Wft: verkenning

Geachte heer Dijsselbloem,

Met deze brief reageren wij op het consultatiedocument “Herziening van de Wft: verkenning”, zoals gepubliceerd op 22 november 2016. De NVVK, branchevereniging voor schuldhulpverlening en sociaal bankieren, is direct belanghebbende bij de Wet op het financieel toezicht (Wft), vanwege de dienstverlening van (een deel van) onze leden op het gebied van consumptieve kredietverlening, financieel advies en rekeningenbeheer.

De inbreng van de NVVK is gericht op de algemene lijnen en meer algemene behoeften van onze Kredietbank-leden en sluit daarmee aan bij de brede doelstelling van de consultatie. Om begrip te krijgen voor onze aandachtspunten schetsen wij eerst de bijzondere positie die onze Kredietbank-leden innemen in de Wft.

Sociale kredietverlening door NVVK Kredietbanken

De NVVK is opgericht in 1932 en heeft nu, begin 2017, bijna honderd leden. Ongeveer twintig NVVK-leden zijn zogenaamde Kredietbanken. De NVVK Kredietbanken werken samen binnen SBN (Sociale Banken Nederland), dat onderdeel is van de NVVK.

Kredietbanken zijn publiekrechtelijke of privaatrechtelijke organisaties die het publieke belang dienen, steeds zonder winstbelang.

De organisatievorm verschilt per Kredietbank: van een vast onderdeel binnen een gemeentelijke organisatie, een Gemeenschappelijke Regeling waarin meerdere gemeenten vertegenwoordigd zijn, tot een stichting. In alle gevallen is er sprake van een juridische inbedding in of binding met één of meerdere gemeenten.

Tevens geldt dat de dienstverlening altijd gericht is op doelgroepen die geen (directe) toegang hebben tot commerciële aanbieders. De diensten die door Kredietbanken worden aangeboden vloeien voort uit een publieke taak en hebben steeds een sociaal karakter.

In 2015 hebben de Kredietbanken consumptief (doorlopend of aflopend) krediet verleend ter waarde van € 30,2 miljoen, met een uitstaand saldo ter waarde van € 60 miljoen. Hierin is de hypotheekportefeuille niet meegenomen. De NVVK-leden beheren gezamenlijk meer dan 50.000 rekeningen voor budgetbeheer.

037.2017/JCMdK-KS

Reactie op herziening van de Wft: verkenning

Blad 2

Verschillende onderdelen van de Wft zijn van toepassing op de Kredietbanken.

Dat geldt voor die delen van de Wft waar de Wet regels stelt met betrekking tot:

- (het toezicht op) de kredietverlening, het financieel advies en het beheer van opvorderbare gelden;
- de borging van de kwaliteit van zowel processen als medewerkers.

Vereenvoudig structuur Wft

De NVVK pleit voor een vereenvoudigde structuur van de Wft. Kredietbanken ervaren de samenstelling van de Wft op dit moment als ingewikkeld. De bepalingen die voor de Kredietbanken van belang zijn staan verspreid over de Wet. Regelmatig moeten verschillende bronnen binnen de Wft worden geraadpleegd om volledig zicht te krijgen over de strekking van een regel.

Verduidelijk kaderstelling

De NVVK zou graag zien dat de kaderstelling van de Wft eenduidig toepasbaar is. Nu is het vaak noodzakelijk om regels te interpreteren. Dat kan leiden tot verschillende uitwerkingen per organisatie. Het kan ook leiden tot voor het sociale domein onbedoelde effecten.

Op blad 13 van het consultatiedocument wordt in dit verband gewezen op de definitie van “bemiddeling” in de Wft. Ook Kredietbanken ervaren deze als lastig.

Ook de definitie van “adviseren” is in de praktijk voor verschillende interpretaties vatbaar. Het komt voor dat gemeenten of maatschappelijke dienstverleners hun klanten niet direct willen adviseren om bij de lokale/regionale Kredietbank een krediet aan te vragen omdat zij vrezen dan aan de regels van de Wft te moeten voldoen. Er is in de beleving van de doorverwijzende instantie op dat moment sprake van het “aanbevelen van een of meer specifieke financiële producten”, dus van financieel advies waarvoor vergunningen en opleidingseisen noodzakelijk zijn. Dit terwijl in deze gevallen voor de klant de Kredietbank de enige realistische oplossing is. Commerciële aanbieders van kredieten zijn ten aanzien van de doelgroep van Kredietbanken meestal niet aan de orde.

Voer een sectorale opzet van de Wft in

De NVVK is voorstander van een meer sectoraal opgebouwde Wet op het financieel toezicht. De regels die betrekking hebben op de Kredietbanken en sociale kredietverlening kunnen worden geclusterd binnen één apart hoofdstuk. Daardoor zou het mogelijk worden de Kredietbanken als bijzondere krediet- en financieel dienstverleners te benaderen. Een sectorale indeling biedt een handvat om de Wet beter op de taken en werkzaamheden van de Kredietbanken te ijken. Daarmee ontstaat tevens een vanzelfsprekende plaats om nader toelichting te geven op de kaders die specifiek voor Kredietbanken aan de orde zijn. Dit komt de eenduidigheid en uniformiteit van de Wft ten goede.

Stem Wft af met andere wet- en regelgeving

Voor de NVVK is het van belang erop te wijzen dat de Wft niet de enige wet- en regelgeving is waar verplichtingen uit voortvloeien die de werkzaamheden raken van de Kredietbanken.

Andere wetgeving die wordt uitgevaardigd onder verantwoordelijkheid van de minister van Financiën en die door het ministerie van Financiën wordt beheerd, weegt even zwaar bij het bepalen van de uitvoeringskaders. Kredietbanken hebben bijvoorbeeld ook verplichtingen die voortvloeien uit de Invorderingswet en de Wet financiering decentrale overheden.

Ook wordt er nog steeds discussie gevoerd over de reikwijdte van de Wet op de Vennootschapsbelasting.

037.2017/JCMdK-KS

Reactie op herziening van de Wft: verkenning

Blad 3

Soms is er sprake van wet- en regelgeving die niet of niet goed op elkaar aansluit. Een goede afstemming van verschillende wetgeving op het bredere terrein van de financiële dienstverlening is dan ook zeer wenselijk.

Behoud de vrijstellingen voor Kredietbanken

Bij elke herziening van de Wft is het van belang om de goed werkende onderdelen te behouden. Aan Kredietbanken wordt in de Wet op onderdelen een vrijstelling van de verplichtingen van de Wet toegekend. Het saneringskrediet (krediet ter aflossing van een schuld met kwijtschelding van een restdeel) wordt volledig van de bepalingen van de Wft uitgezonderd. Tevens worden Kredietbanken vanaf artikel 2:61 en verder, vrijgesteld van de verplichtingen ten aanzien van verschillende soorten financiële dienstverlening. Deze vrijstellingen berusten op de organisatievorm en het toezichtmodel van Kredietbanken zoals in artikel 4:37 wordt omschreven. De NVVK vindt het van belang dat bij een herziening van de Wft op inhoud, deze vrijstellingen behouden blijven.

Vakbekwaamheidseisen beter toepasbaar maken

De NVVK is voorstander van een volwaardig kwaliteitsbeleid bij Kredietbanken. In deze zijn vakbekwaamheidseisen van belang. Het is echter wenselijk om kritisch naar die delen van de Wet te kijken die voor Kredietbanken minder relevant lijken en duidelijk meer geijkt zijn op commerciële kredietverleners. De vakbekwaamheidseisen zoals in artikel 4:9 worden benoemd, zorgen bij Kredietbanken in hun huidige vorm voor verwarring. De formulering van lid 2 bevat tal van concepten die Kredietbanken op hun toepasselijkheid binnen de eigen organisatie moeten beoordelen.

Bij een herziening van de Wet op inhoud, zal op onderdelen een aanscherping noodzakelijk zijn. Waar het gaat om de vakbekwaamheidseisen moet meer duidelijkheid komen over de wijze waarop Kredietbanken de letter van de Wet moeten vertalen.

Pas verplichting precontractuele informatie voor Kredietbanken aan

Een ander voorbeeld van regelgeving dat geijkt is op commerciële dienstverleners en minder relevant lijkt voor de praktijk van sociale kredietverleners, zijn de bepalingen die in het kader van (pre)contractuele informatie aan een klant kenbaar moeten worden gemaakt. Dit wordt in artikel 4:19 en verder toegelicht en kent ook een pendant in de Europese wetgeving, de Consumer Credit Directive. Daaruit vloeit voor Kredietbanken de verplichting voort om klanten een ESIC (Europese Standaardinformatie Inzake Consumentenkrediet) formulier voor te leggen. De NVVK ondersteunt de betreffende regels en achterliggende doelstelling om klanten een wel geïnformeerd besluit te laten maken. Het is echter op deze wijze niet van toepassing op de markt van Kredietbanken, die een doelgroep bedient waarbij feitelijk geen sprake is van onderlinge concurrentie tussen verschillende aanbieders.

037.2017/JCMdK-KS

Reactie op herziening van de Wft: verkenning

Blad 4

Tot slot

In deze brief hebben wij onze aandachtspunten voor verbetering van de Wft uiteengezet. Vanzelfsprekend zijn wij bereid om deze in een gesprek toe te lichten. Vanuit de bijzondere positie van Kredietbanken worden wij ook graag betrokken in een vervolg.

Met vriendelijke groet,
namens het Bestuur van de NVVK,

Joke de Kock
Voorzitter